

Gamle skovredskaber

Skovsaven

AF FRITZ V. LARSEN

Magasinet råder over et meget stort antal af skovsave, og samlingen må antages at rumme det meste af, hvad der har været brugt af denne savtype gennem årene. De ældste er så uens i deres tykkelse, at det ikke kan være helt forkert at antage, at de ikke er fabriksfremstillede.

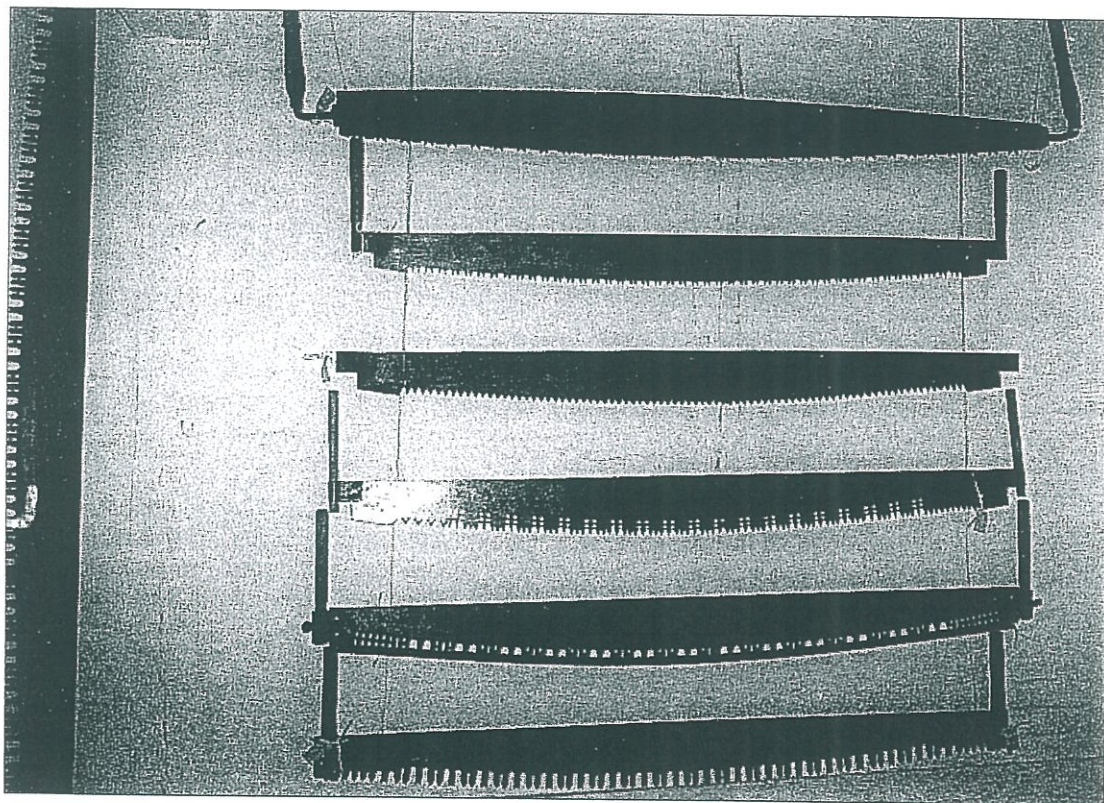
Den ældste tværsav magasinet ejer, er den der findes øverst på fotoet. Den er meget kraftig, har en form for M tænder samt fastnittede håndtag. Herudover har den en mærkelig facon, idet den er bredere ved det ene håndtag end ved det andet. Tænderne er som på stormsavene med samme tandtype nærmest filet spidse, så deres skæreevne er meget lille, hvorimod riveevnen er betydelig.

Sav nr. to på fotoet er ligeledes med M-tænder, men disse er af en anden art og er

tydeligt krydsfilet. Denne sav er meget lettere og finere i opbygningen. Også her er faste døllehåndtag om end af en anden slags.

Sav nr. tre repræsenterer den meget store gruppe af save med friskærertænder, som magasinet er i besiddelse af. Denne savtype må absolut have betydet et stort fremskridt for skovarbejderne, såfremt de har været i stand til at file og udlægge dem rigtigt - hvad det dog af samlingen fremgår, at ikke alle har været. Samme savform kom vel til landet lige før århundredskiftet, og man prøvede - vel nok uden det store held - at forbedre savens skæreevne ved at indsætte en rømtand mellem skærertænderne, som det ses på fotoets fjerde sav.

Den viste model, som kom frem omkring århundredskiftet, er den såkaldte

Nepenthes og WWF's skovundersøgelse

Af Niels Elers Koch, Direktør for Forskningscentret for Skov & Landskab (FSL)

I interviewet med formanden for Regnskovsgruppen Nepenthes, Karsten Thomsen (KT), i oktober-nummeret af Skov&Land står der følgende (s. 8):

"KT: Det er naturligvis svært at sammenligne landene, men det er ikke nogen grund til ikke at prøve på det. Og i al sin mangelfuldhed, så er denne undersøgelse (VVWF's "European Forest Scorecards 1998") den suverænt bedste af slagsen - det savner jeg lidt anerkendelse for.

SL (Søren Ladefoged): Hvad begrundes du det med - at det er den bedste?

KT: Hvad skal jeg sige? Feks. ville Niels Elers Koch nok have fremhævet en bedre undersøgelse, hvis en sådan fandtes."

- Jamen, så bliver jeg jo nødt til at gøre det, for at min tavshed ikke skal tages som udtryk for enighed.

FAO's skovundersøgelser må anses for at være bedre. Dels "UN-ECE/FAO 1990 Forest Resource Assessment" (publiceret i 1993), der har et helt bind 2 om "Benefits and Functions of the Forest", dels den kommende "Temperate and Boreal Forest Resource Assessment 2000", der er under udarbejdelse bl.a. i samarbejde med det Europæiske Miljøagentur.

WWF's skovundersøgelse, som NEPCON har stået for dataindsamlingen til i Danmark, er et omfattende arbejde, der på flere områder har yderligere informationer end FAO's skovundersøgelser. Men den lider af flere mangler, således som det fremgår af FSL's analyse af WWF's skovundersøgelse, der kan rekvireres fra FSL (att.: Mette Fog, tlf.: 4576 3200, direkte: 4517 8232, fax: 4576 3380, e-post: mef@fsl.dk).

Nonpariel model, hvor der er anbragt en rømtand mellem hver tredje skæretand. Herudover er saven forsynet med en række huller ud for hvert tandmellemrum - en såkaldt perforering, som havde til formål at lette nedfilingen af mellemrummene samt at sikre den oprindelige tandform.

På en anden af magasinets save af samme model er der fire skæretænder for hver rømtand.

Magasinet råder også over en Great American model. Denne ligner omtalte, men har ingen rømtand i mellemrummene.

En del af savene med friskæretænder er mærket med en stjerne samt J. Muellen & Remshejd.

Den femte sav i rækken er en Sandviken med fire skæretænder for hver høvletand samt med de såkaldte Sandviken patent-håndtag. Denne model af håndtag var kendt her i landet for nævnte savtype kom hertil. Herudover er saven påsat en såkaldt sikkerhedsskinne, som især var påsat under transport.

Sidste sav i rækken er en Disstonmodel med to skæretænder for hver høvletand samt påsat Diston patentskruehåndtag.

Distonsaven

Disstonsaven kom her til landet i tyverne og udkonkurrerede med det samme alle andre former for skovsave, idet den såkaldte disstontanding med føromtalt grupperede skæretænder to eller fire for hver høvletand viste sig at være alle andre savtyper overlegne.

Sammen med disse save, som normalt havde en længde på 5 - 5½ eller 6 fod, fremkom forskelligt special-værktøj - såvel til tandafretning, filing som udlægning. Magasinet har et rigt udvalg af disse værktøjer.

Magasinets længste sav, som er otte fod, er en Sandviken indkøbt til opskæring af "Adam" - en af distriktets store ege, som væltede i foråret 1956.

Saven ses hængende for enden af føromtalt savtyper. ❀

Følg med i jobmarkedet for skov- og landskabsingeniører på DSL's hjemmeside:
www.skovogland.dk

